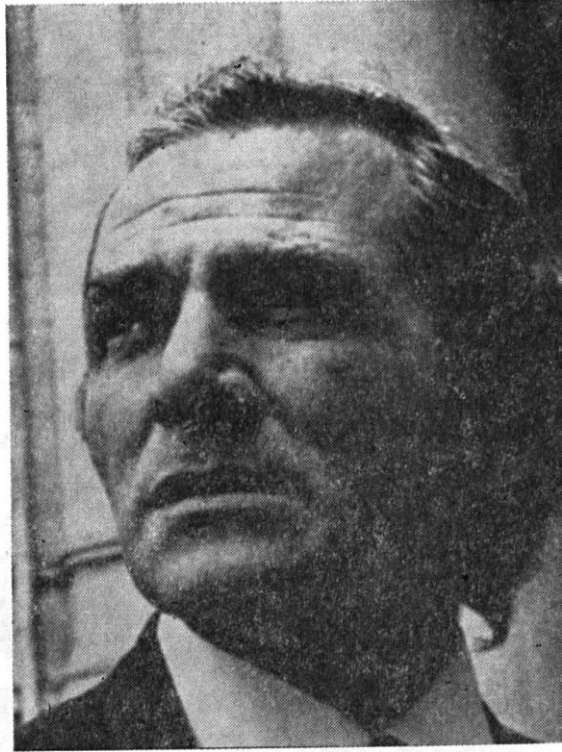

toare... am crezut o clipă că vii din altă lume" — spun replicile partenerului, mai târziu, și faptul, într-adevăr, nu mai miră pe nimeni. Pentru că așa este. „Eu sint o stea care se oprește", spune eroina, și-și dă nume de vioară într-o piesă în care numele ei e o aspirație, o nostalgie, un dor pe cerul îndepărtat. Vine ca o necunoscută și-și capătă identitatea. Mona. Două mișcări de arcuș.

Teribile aceste eroine ale lui Mihail Sebastian. Mona, Magda, Corina, Nadia sint făcute din pământ și vers. După cum știm, bărbații sint fascinația lor și li se închină — cavaleri moderni care devin mai buni, mai puri, mai delicați. Care devin poeți. Și de deasupra umărului lor ele domină, cu un zîmbet, un gest, o sărutare, sint mai puternice și mai legate de realitate. Cum-necum, în contrastul etern dintre bărbat și femeie, ele exprimă mai mult viața și ei mai mult aspirația. Teribile eroine. Întruparea lor trebuie să fie o expresie de vitalitate și de comunicare. Un ton și o rezonanță. Citeva Mone văzute de-a lungul anilor ne-au lăsat deschisă aspirația. Cineva avea frumusețe, dar n-avea fascinație; altcineva era prea mult pământ și foarte puțin vers; și altcineva, avea fascinație, dar n-avea — cum să spunem noi... rezonanță. Sigur că toate acestea se explică și prin partener și prin linia de ansamblu a atmosferei. Dar nu numai așa. Dovadă — steaua care se oprește o clipă pe scena de la Giulești și-și zice Mona și are frumusețe, fascinație, rezonanță: „Dana Comnea." Care vine de undeva, dintr-o lume necunoscută, aduce mirare, și plictiseală, și cer, e sincer indignată să spună „ce vreți cu mine? de ce m-ați dat jos din tren?" și îndreptățește sincer să i se spună „ești făcută din puțin parfum, din multă lene, din oarecare fanterie", și, sincer, adăugăm noi încă ceva, pe care nu știm să-l numim (două mișcări de arcuș?...), din toate acestea provenind o certă împlinire a aspirației. Imaginea e completă. Reală. Realizată ușor, aproape de la sine, într-un context în care — ce ironie! — nimic nu vibrează cît de cît.

C. P.

GHEORGHE COZORICI:

Marat

„Marat, trup indelat, cu umeri lați, dar dezarticulat, ros de febră. Dacă, într-adevăr, cancerul e boala provocată de o celulă care se înmulțește dezorganizat, atunci tot trupul leproș al lui Marat e parcă devorat de inima lui, care crește neconștient, distrugînd restul. Are ochii învinși de-o continuă panică. E singurul dintre șefii revoluționari sordid îmbrăcați.”

Portretul pe care ni-l lasă Camil Petrescu se găsește la începutul scenei a IV-a, actul I, al piesei sale *Danton*. Să recunoaștem că e de o stranie plasticitate această realitate psiho-somatică a lui Marat, în care-i vedem înălțat caracterul.

Marat, vindicativul, pasionalul, devorat de idealul revoluționar, este energia pură a revoluției, cel ce îi înțește focul purificator

sociat. Tot atât de radical ca și Robespierre, el este străin de logica rece a acestuia: avînd tot atîta vitalitate ca și Danton, el nu se înecă în vitalismul lui, ci se trăiește pe sine, delirant în puritatea idealului revoluționar.

Aduc aici un elogiu lui Gheorghe Cozorici pentru autenticitatea jocului său, care izbuște din primele clipe să-și estompeze individualitatea și să lase, în planul prim al contemplării, personajul Marat: recompuindu-l pentru noi cu rapiditate și siguranța, prin gesturi nervoase, indicînd puternice combustii interioare, și prin atitudini de autentică vehemență vindicativă, cu întreruperi bruște de tăceri circumspete și de atenție încordată asupra sincerității celorlalți. Ne-a apărut relevantă, în jocul său, sinceritatea trăirii. Sinceritatea trăirii momentelor de pîndă, asupra tovarășilor de luptă, dar și de adeziune la idealurile revoluției, de

minie aprigă contra regalistilor, de sarcasm față de trădarea girondinilor și de durere pentru apărătorii revoluției, morți pe cîmpul de luptă. În concepția lui Gheorghe Cozorici am văzut un Marat sincer pînă și în manifestarea înfocării sale, care nu se rușinează să spioneze pe tovarășii săi de luptă, de pildă, pe Danton. Actorul a intuit astfel o latură importantă a sufletului acestui revoluționar chimnit de înfocare pentru ceilalți, niciodată pentru sine, el practicînd pentru revoluția socială o devoțiune pe care o oficiază public, asemenea unui preot devorat de credință.

„O revoluție nu e consolidată cînd nu e garantată prin sinceritatea oamenilor...“ spune Robespierre lui Danton, dar această sinceritate este trăită de Marat și surprinsă și exploataată magistral de actor.

C. R. M.

VICTOR
REBENGIUC:

Bubnov

De la prima apariție și pînă astăzi, în jocul lui Victor Rebengiuc se îmbină organic tradiția realistă a marilor actori cu o mereu și tot mai limpede conturată originalitate. Sînt însușiri ce pot sugera viitoarelor generații sursa unor interpretări exemplare. E, de aceea, teribil de greu să le închizi în tiparele unui „portret“. E greu, pentru că ar

trebui să creionezi tot atîtea portrete, cîte personaje au prins viață de sine stătătoare, de neconfundat, prin mijlocirea acestui prototip actor. Iar dacă mi se fugăduie, și aprecierea nu lezează, așa afirmă că Victor Rebengiuc este un instrument ideal. El știe să se retragă pe sine în conul de umbră al scenei, pentru a lumina evidența, dar mai